

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

De Ascensione, aut Pentecostes, Lect. 3. quadripartita 1. pars Quis ascendit in Cælum, atque descendit? 2. Quis continuit spiritum in manibus? 3. Quis colligavit aquas quasi in vestimento? 4. Quis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

PRO DIE ASCENSIONIS AVT PEN-
TECOSTES.

Quis ascendit in Caelum atque descendit?
Quis continuit spiritum in manibus?
Quis colligunt aquas quasi in vestimento?
Quis suscitavit omnes terminos terra: Prov. 30.

PARS I.

Quis as-
cendit in
caelum,
& descen-
dit.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

Ephes. 4.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

1. Cor. 15.

Q Vadriplex hic quaestio proposita à Sapiente nostro est proposita convenientissima: ideoque sigillatim unamquamque explicabimus, & ascensionem Dominicam applicabimus, spiritusque sancti missionem.

Prima igitur quaestio quam proponit Sapiens, est ista: Quis ascendit in caelum atque descendit de caelo. Cui respondere videtur Dominus Nemo ascendit in caelum nisi qui descendit de caelo, sicut filius hominis qui est in caelo. Quem locum interpretantes S. Aug. & Thoma, & Venerab. Beda, dicunt solum Christum in caelum ascendisse cum suis membris, hoc est cum iustis: ita ut secundum eorum sententiam hic sit filius. Nemo ascendit in caelum nisi filius hominis, Caput scilicet, cum suis membris, charitate & gratia sibi unitis. Ipse etiam est ille filius hominis qui descendit de caelo, qui divinam naturam de caelo accepit factus non solum sicut primus homo de terra terrenus, sed sicut secundus homo de caelo caelestis, divinam, & coelestem habens originem. Et quia semper visione beatifica fruebatur etiam eo tempore quo in terris versabatur, in caelo simul & sublimissimus, quia prius descendit humillimus & profundissimus, docens quod nos demit- uerunt per hoc intelligimus, inquit S. Aug. tract. 27 in Ioan in Christo Deo & homine unam esse deitatem, quod alius volumus praefundum ascen- dit, eod profundius deieciendus. Vnde Angelo re- proba, qui propterea excellentia notitia & amore turgidus se elevabat cum hac voce: Dixi ascendam in caelum, super astra elevabo solium meum, similis ero Altissimo. Ibidem responderet. Veruntamen in infernum & eraberis in profundum lacu. Sic quod al- tius voluit se elevare, eod profundius cecidit, & ir- reparabiliter cecidit. Nec potest ultra in caelum ascendere, quia non descendit de caelo, sed corruit: & exturbatus est ex illo. Vnde S. Bernardus in me- moria quae vix ceciderit illuc ultra redire non potuit. Sicut ergo filius hominis in caelum ascendit, qui de caelo descendit, sola ascendit cum illo humilitas, soli humiles eum subsequuntur. Illi scilicet qui se filios hominum agnoscunt, agnoscunt etiam infirmi- tatem suam & indignitatem ad ascendendum, sed gratiae ipsius & meritis imitantes sperant ab eo in caelum se evahendos, qui simul est filius homi- nis & filius Dei. Et quia non potest fieri ut caput a- scendat sine membris sine coniunctis, quos humili- ter infimis: ideo omnis eorum cura est ut adhare- ant tamquam membra viva Christo, tamquam ca- pit per nexum & vitam gratiae ac charitatis, sic que- sus, Gedcon, Sampson ei adhereret ascendenti tam- numquam separaretur ab eo. Sicut ergo illud veru esse

quam primitiae Ductum populi? An non David & Ezechias eius cinguntur latus tamquam primitiae Regum: An non Ilias serà fecus, Hieremias lapidatus, Ioannes decollatus primitiae sunt Martyrum cum puris in eius nativitate interfectioni datis. Vique hi sunt primitiae Deo & Agno. An non Abel & Daniel inter eos sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquant, & quasi quadam primitiae Virginum: An non Babylonii adolefcentes, & septem Machabaei in tormentis invicti, primitiae sunt Iuvenum: An non Eleazarus nonagenarius & Simeon aetate provecitissimus, primitiae sunt Senum? An non Melchisedech & Iob primitiae sunt Gen- tilium: An non Sara, Rebecca, Esther, primitiae sunt mulierum: An non Iudith & Anna viduae censentur primitiae viduarum: Ex nullo igitur genere sexu conditione, desunt quaedam primitiae, Christi ascendentes pedesque, Patri ab eo oblate, quando coepit ei tradere suo sanguine acquistum, nec- grum autem regnum, integro que redemptionis fructus tradet in consummatone saeculi, cum ad- imple us fuerit numerus electorum. Propterea di- citur Apostolus, quod is qui descendit, iam ascendit ut impleat omnia, ut scilicet omnes electorum Angelorum & hominum sedes numerumque con- pletur, & acque ut omnia de se scripta & prophete consummaret, inter que postmodum erant eius mo de terra terrenus, sed sicut secundus homo de caelo caelestis, divinam, & coelestem habens origi- nem. Adverte interim, quod ideo ascendit gloriosif- simus & sublimissimus, quia prius descendit humili- me & profundissimus, docens quod nos demit- timus profundius, eod altius exal ad astra fore: & eod altius volumus praefundum ascen- dit, eod profundius deieciendus. Vnde Angelo re- proba, qui propterea excellentia notitia & amore turgidus se elevabat cum hac voce: Dixi ascendam in caelum, super astra elevabo solium meum, similis ero Altissimo. Ibidem responderet. Veruntamen in infernum & eraberis in profundum lacu. Sic quod al- tius voluit se elevare, eod profundius cecidit, & ir- reparabiliter cecidit. Nec potest ultra in caelum ascendere, quia non descendit de caelo, sed corruit: & exturbatus est ex illo. Vnde S. Bernardus in me- moria quae vix ceciderit illuc ultra redire non potuit. Sicut ergo filius hominis in caelum ascendit, qui de caelo descendit, sola ascendit cum illo humilitas, soli humiles eum subsequuntur. Illi scilicet qui se filios hominum agnoscunt, agnoscunt etiam infirmi- tatem suam & indignitatem ad ascendendum, sed gratiae ipsius & meritis imitantes sperant ab eo in caelum se evahendos, qui simul est filius homi- nis & filius Dei. Et quia non potest fieri ut caput a- scendat sine membris sine coniunctis, quos humili- ter infimis: ideo omnis eorum cura est ut adhare- ant tamquam membra viva Christo, tamquam ca- pit per nexum & vitam gratiae ac charitatis, sic que- sus, Gedcon, Sampson ei adhereret ascendenti tam- numquam separaretur ab eo. Sicut ergo illud veru esse

Apo. 14

Ascendit
gloriosif-
sime quia
degenit
humilli-
me,
sai. 4

esse à S. Leone pronunciatum: *Quid praecessit gloria capiti, eo spes vocatur & corpori.* In hoc firmiter consistunt, & iam illam sequuntur corde, quem adhuc sequi non licet corpore, calcantq. omnia quae impeditae possunt in terra. *Ascensiones in corde suo in valle lacrymarum in locum quem posuit.*

Secunda questio quam proponit Sapiens est: *Quis contulit spiritum in manibus?* Cui vel postumus respondere, advertendum est, spiritum vana significatione accipi in sacris literis.

Primo quidem accipi potest vox, spiritus, ut idem significet quod vita, est enim vita nostra. *spiritus videns & non rediens*; hunc spiritum nemo habet hominum in manibus suis, in potestate sua; Deus illum auferit quando vult, etiam quando homo non vult. *Terribili & qui auferit spiritum Principum,* ait Psalmista de Deo. At Christus Dominus contulit spiritum in manibus suis, quia habuit potestatem vitae suae, posuit eam a seipso quando voluit, nemo eam potuit ab eo violenter auferre ipso inuolupto, prout dicitur verbis: *Propterea meo diligit Mater, quia ego ponam animam meam, ut ite- rum sumam eam. Nemo tollit eam à me, sed ego pono eam à me ipso, & potestatem habeo ponendi eam, & iterum habere iterum sumendi eam.* An non hoc est continere spiritum in manibus? Neque solum spiritum suum, sed & nostrum habet in manibus, quia vitam nostram tollere potest, etiam cum nihil minus cogitamus, etiam cum in medijs sceleribus improvidi aciemus.

Secundo spiritus accipitur plerumque pro vento. Sic accipi potest: *Spiritus ubi vult spirat, & nesci unde veniat, aut quid vadat.* Quamvis enim ab Austro vel Septentrione veniat ventum quando cognoscas, tamen determinata & certa loca ubi & unde flate incipit, aut ubi desinet, ignoramus. Sic interpretatur S. Chrysostomus, Cyrillus, Theophilactus & alij. Quasi velit dicere Dominus: *Nemireris si naturam spiritus non intelligis, si deum viam ventis, quem à dicitu & tactu percipis, minime nosti, quomodo operationem spiritus sancti assequeris?* Sicut ergo vere scis ventum esse, licet nescias viam eius; sic certò crede esse spiritum regnerationem, licet nescias modum eius. Spiritum ergo sic accipimus pro vento, more scripturae, hunc habuit Christus Dominus in manibus suis, hunc contulit prout voluit, quia imperavit mari & ventis, obediuntq. ei: Spiritum quoque procellisum, qui contra Ecclesiam suam quandoque insurgit, in manibus suis continet, compescit, vel moderatur prout vult. Et quis est alius praeter eum cui venti pareant? Quis alius cui spiritus malignus obtemperet, cum eum vult compescere ne salutem nostram impediat? Denique quis alius est, ad cuius notum obediunt spiritus boni, ad salutem nostram? Nonne ab ipso mittuntur, qui faciunt Angelos suos spiritus, & mittit eos in vinctum orbem, propter eos qui hereditate capiunt salutem?

Tertio accipitur spiritus, ut significet spiritum

sanctum & eius dona. Sic dicitur spiritus pietatis habitare in nobis, spiritus veritatis, spiritus sapientiae, spiritus charitatis & pacis, spiritus castitatis & puritatis, spiritus ardoris. Hunc spiritum continet Christus in manibus suis, quia spiritum partur cui vult quantum vult, quomodo vult. Illum participamus secundum mensuram donationis Christi. A manibus eius beneficis & munificis profuit in nos omnis gratia spiritualis, omne donum spiritus: vade ad illas semper debemus respicere, ab illis dona nobis necessaria requirere, & spiritum vere vite. Hae sunt manus potentes, & compescunt & remouent à nobis spiritum superbiae, spiritum impatientiae, spiritum immunditiae; & donant spiritum patientiae, spiritum veritatis & castimoniam. Hae sunt manus, quae quando volunt, continent spiritum pietatis, & inueniunt atidi, languidi, tepidi; quandoque in plenitudine eum spirare permittunt, & inueniunt zelo, pietate, ardore pleni: *Fluuius spiritus eius & sicut aqua,* devotionis utique & lacrymarum aquae, a corde etiam duro diligit Mater, quia ego ponam animam meam, ut ite- rum sumam eam. *aperiente te manum tuam omnia implebuntur tua bonitate,* advertente eam à te ipso, & potestatem habeo ponendi eam, & iterum habere iterum sumendi eam. An non hoc est continere spiritum in manibus? *Emittes spiritum tuum & renouabis faciem terra.* O benedicta manus, quae spiritum continet! O benedicta manus, quae mox ab Ascensione spiritum effuderunt super corda filiorum hominum & dederunt talia dona hominibus, quibus nunquam similia viderat orbis! Haecenus continebat Christus Dominus hunc spiritum & illius dona superabundantissima donec per ascensionem suam in caelum eius agnosceretur potentia & gloria, dicitur E. v. angelista: *Nondum erat spiritus datus, quia Jesus nondum erat glorificatus.* Idèd nimirum ascendit, ut adimpleret omnia, fide, religione, spiritus plenitudine, gloriaeque sua & maiestate. E. a. 8 Domine, exaltate in virtute tua, & nos cantabimus virtutes tuas. Cape imperium in caelo, aere, terra, inferis, & nos cantabimus fortitudinem, & potentiam tuam, quam ostendis triumphando de demone & mundo, de morte & inferno, quam palam facis ascendendo, spiritum mittendo, orbem doctrina donis, miraculis implendo.

Tertia questio est: *Quis colligauit aquas quasi in vestimento?* Quasi dicas: Quis est ille, qui omnes aquas potest velut in veste colligare, ut ad natum suum defluant? Deus in initio condens omnia aquas caeli in nubibus ligauit velut in vestimento & pannis infantiae suae. Sic dicitur: *Qui ligat aquas in nubibus suis, ut non erumpant prout deorsum.* Et de mari dicit Dominus: *Quis coneluxit ostia mare, quando erumpebas quasi de vulnere procedens? Cum ponerem nubem vestimentum eius, & caliginem illud quasi pannus infantiae obvoluerem? Quandoque igitur Deus aquas in nube quasi in veste colligatas sicut sensim defluere per imbrem vel pluuiam; quandoque etiam per quoddam diluuium*

Spir. S. & eius dona significantur.

Psalm. 147

Psalm. 103

Ioan. 7

*PARS III
Quis colligauit aquas quasi in vestimento.
Tob. 26
Iob. 34*

torum

poec. 142

*genit. 10
quod
genit. 10
milli.*

Psalm. 83

PARS II

Quis contulit spiritum in manibus?

Vox spiritus

idem significet quod vita

id quod vita

Psalm. 77

Psalm. 75

Ioan. 10

Secundo spiritus accipitur plerumque pro vento

Sic accipi potest: Spiritus ubi vult spirat, & nesci unde veniat, aut quid vadat.

Quamvis enim ab Austro vel Septentrione veniat ventum quando cognoscas, tamen determinata & certa loca ubi & unde flate incipit, aut ubi desinet, ignoramus.

Sic interpretatur S. Chrysostomus, Cyrillus, Theophilactus & alij.

Quasi velit dicere Dominus: Nemireris si naturam spiritus non intelligis, si deum viam ventis, quem à dicitu & tactu percipis, minime nosti, quomodo operationem spiritus sancti assequeris?

Sicut ergo vere scis ventum esse, licet nescias viam eius; sic certò crede esse spiritum regnerationem, licet nescias modum eius.

Spiritum ergo sic accipimus pro vento, more scripturae, hunc habuit Christus Dominus in manibus suis, hunc contulit prout voluit, quia imperavit mari & ventis, obediuntq. ei: Spiritum quoque procellisum, qui contra Ecclesiam suam quandoque insurgit, in manibus suis continet, compescit, vel moderatur prout vult.

Et quis est alius praeter eum cui venti pareant? Quis alius cui spiritus malignus obtemperet, cum eum vult compescere ne salutem nostram impediat? Denique quis alius est, ad cuius notum obediunt spiritus boni, ad salutem nostram? Nonne ab ipso mittuntur, qui faciunt Angelos suos spiritus, & mittit eos in vinctum orbem, propter eos qui hereditate capiunt salutem?

Tertio accipitur spiritus, ut significet spiritum

sanctum & eius dona.

Sic dicitur spiritus pietatis habitare in nobis, spiritus sapientiae, spiritus charitatis & pacis, spiritus castitatis & puritatis, spiritus ardoris.

Hunc spiritum continet Christus in manibus suis, quia spiritum partur cui vult quantum vult, quomodo vult.

Illum participamus secundum mensuram donationis Christi.

zorum suum videtur aperire, quandoque hunc si-
 um magnopere stringit & coarctat nihil desu-
 at, sicut tribus annis tempore Elie. Hinc tempesta-
 tes inundantes, vel e contra siccitates & sterilita-
 tes, prout ei placet vestem vel laxare vel coarctare.
 Sic ergo pater responsio ad questionem tertiam
 per Sapientem propositam, si liberaliter & mate-
 rialiter eam accipiamus.

3. Reg. 17.
 Duo
 modis
 Christus
 colligavit
 aquas.

1.
 Aqua
 peccata
 designat.
 Psal. 58.
 Aqua
 sunt pec-
 catorum
 penas.
 Eccli. 11.
 Psal. 123.
 Peccata
 eorum
 penas
 Christus
 colliga-
 vit.
 Psal. 31.

Iona 2.

2.
 Aqua ro-
 rem gra-
 tia signi-
 ficant,
 quem
 prout
 vult stil-
 lare.
 Psal. 123.

Verum in sensu spirituali & mystico Christo Do-
 minus dupliciter intelligi potest aquas in vestime-
 to humanitatis sue colligisse. Primum enim, quid
 designant aquas, nisi peccata quae nos obstruere va-
 lent & submergere inftar aquarum exundantium?
 Saluum me fac Deus, quoniam intraverunt aquae
 usque ad animam meam, clamat Propheta, in perso-
 na peccatoris. Et iterum ibidem dicit: Veni in alti-
 tudinem maris, & tempestas demersit. Vel certe quid
 sunt aquae nisi passiones & penas peccatis nostris
 debitas? Quid aquae nisi tribulationes & afflictio-
 nes per quas transire nos oportet? Mitte panem tu-
 um super transiens aquas, dicit Sapiens: Torren-
 tem pertransiit anima nostra, forsitan pertransisset
 anima nostra aquam intolerabilem, dicitur quidem
 afflicti apud Plalmistam. Itaque Christus Domi-
 nus aquas, quibus obruebamur & submergebamur
 (peccata scilicet & penas nostris peccatis debitas) in
 veste humanitatis suscepit, & ne nos penitus mer-
 gerent, impediti. Ipse enim est qui afflictiones &
 tribulationes aufert a nobis, easque colligat ne ni-
 mium exundent. In diluvio aquarum multarum E-
 nocit non appropinquat ad nos: ipse est refugium
 nostrum a tribulatione quae circumdedit nos, v. 10.
 Clamare quandoque pos-
 sumus ad eum cum Iona: Flumen circumdedit me,
 omnes gurgites & fluctus tui super me transierunt. Et
 ego dixi abiectus sum a facie oculorum tuorum. Ve-
 rumtamen rursum videbo templum sanctum tuum,
 iam aperto. Illud iam tribus annis clausum fuerat,
 Hoc Ecclesia in afflictionibus suis dicere potest, hoc est,
 quibus videtur obrui, in turbinibus errorum & cha-
 re, quibus videtur vallari: sed sperat in illo,
 qui splendorem fidei templique sancti sui sanctita-
 tem restituit quando vult.

Secundo Christus aquas in vestimento suo col-
 ligatas tenet, rorem scilicet & imbrem gratiae, quem pro-
 ut vult stillare facit aut depluere. Claustrat has a-
 quas Deus tempore antiquo, ita ut non nisi stillae
 defluerent, sterilitasque proinde magna foret. At
 per Prophetam promittit: Doctorem iustitiae qui fa-
 cit descendere imbrem manuum suarum & serotinum. Hic
 est Christus Dominus eximius ille Doctor, qui ipso dicit Pater aeternus. Parvum est ut sit mihi servus, quoniam
 post copiam doctrinae, tamquam caelestis aquae, ad suscitandas tribus Iacob, & facies Israel eorum servum. Iam.
 daturus erat & copiam gratiae divinae, orbemque
 sterilem perfusus perabundante plenitudine. Ideo
 autem ipse dicitur in vestimento has continere, phetiae aperta & disertae responsio colligitur in ista
 qua per meritum humanitatis eius (quae velut di-
 vinitatis vestimentum est) ad nos derivantur, non
 solum sicut stillantia e caelo stillantia super ter-
 ram, sed etiam tamquam vivi aquarum copiosae ex-
 dicat: Servavi te ne morieris interitico, & volui ut
 mox

Rore gra-
 tia signi-
 ficant
 Psal. 67.

Iai. 33.

3. Reg. 17.

PARS IV.
 Quarta
 Quae
 Iai. 49.

mor gloriosè surgetur ut terra incolas totam suscitavit & ad vitam & celestem salutem revocaret omnes gentes, pactum & fœdus condens inter me & illas, morteque & sanguine tuo illud faciens. Itaque multipliciter potest dici Christus suscitasse omnes terminos terræ.

Primò per resurrectionem & ascensionem suam Vnde dicit Apostolus: Cùm esset mortuus peccatis, conuiscit nos in Christo cuius gratia estis salvati. Et contra, suscitavit & conseruare fecit in eo iustitiam in Christo Iesu, ut ostenderet in iustis supereminentibus abundantem diuitias gratiæ suæ in bonitate super nos in Christo Iesu. Quasi diceret Apostolus: Mortui eramus in peccatis, sed Christus qui mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit propter justificationem nostram, novæ vitæ, nos participes efficit, & ad celestem vitam suscitavit, immo & quandam nobis inuicem possessionem dedit, coelestis gloriæ: per spem certam quam habemus cum ipso sedenti in caelestibus. Per illam spem jam quodammodo ibi sedemus, in ipsoque tamquam Capite glorificari sumus. Nam propter unitatem, quæ caput nostrum est & nos corpus eius, cum suscitatus est, nos cum illo suscitavit, cum ascendit in caelum, nos cum illo ascendimus, cum glorificatur & coronatur, nos cum illo coronamur, ab illo enim non separamur, si simus membra eius. Huc spectat illud S. Aug. Proportio mea regnat, ibi meregnare credo: ubi caro mea glorificatur, ibi me glorificum agnosco: ubi sanguis meus damnatur, ibi me dominari sentio. Et licet peccator sim, & communi gratia non distingo. Propterea etiam dicitur apud Oleea, ubi dicitur Christi resurrectione sit mentio: Post duos dies vivificabit nos & in die tertio suscitabit nos, & videmus in conspectu eius. Per suam aimirum resurrectionem suscitavit nos ad vitam beatam & immortalem, cum quia dedit nobis fidem & spem certam vitæ & resurrectionis, cum quia in ipso suscitatio qui caput nostrum est, vitæ & resurrectionis nostra inchoata est, ut iam diximus.

Secundò suscitavit omnes terminos terræ per missionem Spiritus S. Hoc scilicet est quod canit Ecclesia ex Sapiente: Spiritus Dominus replevit orbem terrarum, & hoc quod continet omnia scientiam habet vocis. Replevit enim Spiritus vivificans a Christo missus post ascensionem orbis quatuor partes: replevit hominem qui Microcosmos sive parvus mundus dicitur, illumque vivificavit, & in illo cœterum orbem vivificasse, quia in hominem omnia quædam ratione continentur. Vnde & hominem formatum fuisse initio ex quatuor pugillis terræ desumptis à quatuor orbis partibus, Oriente Occidente, Meridie, Septentrione, tradiderunt nonnulli ex antiquis, inter quos Cyprianus tract. de Signa & Signo, vel quisquis est auctor. Apud Ezechielem invenies quomodo ei mandatū fuerit vaticinari ad spiritum, & dicere: Hæc dicit Dominus: A quatuor ventis veni Spiritus, & in iussu super infusa aqua tibi. Denique tu es solus qui potes suscitare

hos istos, & reviviscant. Et prophetaui, inquit, si aut præcepit tibi, & ingressus est spiritus & vixerunt. Campus rectè ille in quem ductus erat à spiritu Domini Propheta, qui orbibus aridis plenus erat, mundum istum designabat: qui in eo agebantur antequam Spiritus a Christo ascendente missus adveniret, aridi erant & emortui instar orbium siccorum, sed à quatuor ventis venit ille Spiritus, ut suscitaret & vivificaret omnes terminos terræ.

Tertiò suscitavit Christus Dominus omnes terminos terræ per vocem Apostolorum, qui in universum orbem destinati sunt, ut excitarent omnes in peccatis dormientes, ut ad novam vitam suscitarent omnes in mortis caligine jacentes. In omnem terram exiit, sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum. Omnes in clamant: Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christi. Tuba prædicationis eorum omnibus insonuit tamquam vox vitæ, ut suscitarentur omnes termini terræ. Ipsi advocarunt instar Prophetæ spiritum illum vitæ à quatuor ventis, ut sufflaret super emortuos, & reviviscerent. Sed & quotidie Christus Dominus in omnibus terminis terræ suscitavit eos qui lethali somno corripuntur, per vocem suam coelestem insonantem, per gallum cantantem, per spiritum vivificantem, per inspirationis interioris gratiam, per prædicationis exterioris tubam, per minacem timoris eorum concipientis vocem. Numquam enim cessat illa vox: Surge qui dormis, exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.

Denique, iterum & postremo suscitabit Dominus omnes terminos terræ per tubam finalem insonantem: Surgite mortui, venite ad iudicium. Hæc vox pervadet Orientem, Occidentem, Meridie, Septentrionem, qui sunt termini terræ, concutiet caelum, infernum, terram, abyssos, mare, & redigant mortuos suos, hoc est corpora & animas quæ apud ipsos detinentur. Dabit voci suæ vocem virtutis Christus Dominus, & audient qui in monumentis sunt vocem filij Dei, id est, levantem vim vocis illius, & obedient, & viveant, & procedent quidam quidem in resurrectionem vitæ, alij in resurrectionem iudicij.

Tuò Domine Iesu Christe, qui descendisti de caelo pro nobis, & in caelum ascendisti visibiliter iterum pro nobis: Fac ut disponamus ascensiones in corde nostro in valle lacrymarum, in locum quem posuisti nobis. Agnoscamus quod spiritum in manibus ac potestate tua conuincas, illum ergo observemus ut effundere digneris super nos, tamquam donum primum de manibus tuis beneficijs, nobis planè necessarium ut in caelum ipse ductu contendamus. Salus nostra in manibus tantum respice nos. Agnoscamus quod in veste humanitatis tuæ aquas rotemque gratiæ copiam tenetas, laxa fistulam & irriga atque cordis nostri humum copiose perfusione, ut non sit anima nostra sicut terra sine aqua tibi. Denique tu es solus qui potes suscitare omnes

3. Per vocem Apostolorum

1. Per tubam finalem

4. Quotidie inspirationis & prædicationis gratia

5. Per tubam finalem

1. Per tubam finalem

Cōclusio

Gen. 4.7

1. Per tubam finalem

Terminus terra suscitavit Christus

1. Per vocem Apostolorum

Soliloq. 6.15

Osea 6.

1. Per missionem Spiritus S.

Sap. 1.

Exe. 37.

Rational. Euang.

Xyy

omnes

omnes terminos terræ, & illuminare sedentes in te-
nebris & umbra mortis: suscitavit nos igitur per vo-
cem virtutis tuæ a somno peccati, a torpido lan-
guore desidiæ & vivificavit ac illuminavit nos Spi-
ritu vitæ, effice ut non ultra obdormiamus in
mortis, sed à vita præsentis gratiæ pertingamus ad
vitam æternæ gloriæ.

con. 2. p.
estival.
& alijs.

IN FESTO PENTECOSTES.

LEGT. 4.
tripart.
PAR. I.
De q. a-
vitione S.
Spir. in
nuba, ce-
lumba,
& igne.

Apparuit illi dispersa lingua, tamquam ignis.
Act. c. i.

Spiritus sanctus cum variis habeat in mentibus res se nolle ponere. Iuravit id carnalis homo, hominum operationes, variis etiam symbolis & adeo sublimiter columba evolavit, ut visum et totet illas significare in S. Scripturis. Hinc eius gra-
tia modò significatur nomine aquæ, quia purificat ad cor. & cum lachrymis scilicet Confessio-
& lavat, sumque extinguit concupiscentiæ, in a-
rit. Ille videns eius compunctionem ad omnia pa-
nima febricitante: modò nomine toris, quia irri-
gat & fovendat animam, ut fructum bonorum o-
perum producat, modò nomine lucis, quia dissipat
caliginem mentis: modò nomine venti, quia im-
petum rediret. Post aliquod igitur tempus pœnit
pellit vehementer hominem: modò nomine ignis,
quia accendit animum & inflammatur. Tribus au-
tem reverfus est, & paulatim appropinquans pœnit
temp potissimum sub symbolis in novo Testamento
apparuisse legitur, in quibus apparitionibus specia-
liter eius approbatio designatur.

1. Appa-
ruit in
specie co-
lumbæ.
Matth. 3.

Primo apparuit in specie Columbæ in baptis-
mo Christi. Columba autem ob candorem symbo-
lum est puritatis, & ob simplicitatem symbolum mundum ubi pes eius quiesceret (terra enim luto,
est mansuetudinis: si que significatur puritas & fecibus, cadaveribus erat conspurcata) in arcem
mansuetudo Christi Domini, puritas quoque quam reverfa est; idque significabat Spiritum sanctum
producturus erat in his qui post ipsum baptizandi non requiescere in conscientia cada verosa & luto-
erant, & columbina simplicitas quam debebant i-
mitari. Et cum columba pro cantu habeat gemitum, significatur quoque effectus quem Spiritus
sanctus producit in baptizatis, de quo dicit Apo-
stolus: Quod postulat pro nobis gemitibus inenarrabi-
libus, hoc est, postulare nos facit, & gemitus pios,
ad Deum dirigere, instar columbæ. Sic columba
intra suam plenissima, quia iuxta rivulos sacra-
mentorum commemorantur, & ibi se dealbant quasi
solum Christo, sed etiam alijs sanctis in specie co-
lumbæ apparuisse frequenter legimus. Sic P. Gre-
gorio ad altare visa fuit columba ad stare, quam
se vidisse testatur Ioannes Diaconus in eius vita.
Sic & S. Remigio columba de celo detulit vas sacri
Christi. Similiter & Conibero sacrificanti
apparuit ad altare columba, & sacrificio peracto
volitans deduxit eum ad locum ubi S. Virgile cor-
pus sepultum erat Colonia. Sic verò Spiritus san-
ctus elegit, columbam, ut dixerit Hugo Cardin.
Foras si permissus fuisset diabolus, ad Evam in
specie columbæ venire voluisset, sed hoc vas sibi
Spiritus sanctus referavit: quia profectò dignum
non erat ut Spiritus malignus illam formam homini
odiosam faceret, in qua postea Spiritus sanctus appa-
rere debebat.

In Genes.

Secundò Spiritus S. apparuit instar nubis respice-
ntis, & hoc fuit in Christi transfiguratione appa-
ruit enim ibi Pater in voce. Filius in gloriosa carne,
Spir. S. in lucida nube. Per hoc symbolum signifi-
catur quod Spiritus S. instar nubis generat abun-
dantem pluviam gratiæ & doctrinæ celestis, ad
irrigandam & fovendandam aridam terram no-
stram. Unde id significabat nubes illa levis super
quam Dominus dicitur ascendisse, ut ingrederetur
Egyptum. Significabat enim abundantem grati-
am Spiritus sanctus cum doctrina celestis, quam Chri-
stus in Egyptum intulit, in hunc mundum. Quo-
circa, ut alibi diximus, post istam pluviam Spiritus
sancti, Ecclesia peperit tot Martyrum rosas, tot
Gentel-

Admodum
Castro.

Admirabile est quod refertur ab auctoribus fide-
dignis. Qui dam Christianus deperibat & ambie-

Sap. 7.

Gen. 8.

1. Jo. 5.

1. Cor. 5.

2. Appa-
ruit in-
star nubis

S. Spir. ex

2. causis

Matth. 7.

1. Sai. 1.

Gentel-